

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

25. července 2018 *

„Řízení o předběžné otázce – Společná zemědělská politika – Režimy podpory ve prospěch zemědělců – Nařízení (ES) č. 1782/2003 – Článek 6 odst. 1 – Nařízení (ES) č. 73/2009 – Článek 23 odst. 1 – Nařízení (ES) č. 796/2004 – Článek 66 odst. 1 – Nařízení (ES) č. 1122/2009 – Článek 70 odst. 8 písm. a) – Podmíněnost – Snížení přímých plateb z důvodu nedodržení povinných požadavků na hospodaření nebo požadavků týkajících se dobrého zemědělského a environmentálního stavu – Určení roku, který je třeba zohlednit pro účely stanovení procentního podílu snížení – Rok, kdy došlo k nedodržení požadavků“

Ve věci C-239/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Østre Landsret (odvolací soud pro východní oblast, Dánsko) ze dne 28. dubna 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 10. května 2017, v řízení

Gert Teglgaard,

Fløjstrupgård I/S

proti

Fødevareministeriets Klagecenter,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce třetího senátu, D. Šváby, M. Vilaras (zpravodaj) a E. Regan, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. března 2018,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za G. Teglgaarda a Fløjstrupgård I/S U. Ballerem, advokat,
- za dánskou vládu J. Nymann-Lindegrenem a C. Thorningem, jakož i M. Wolff, jako zmocněnci, ve spolupráci s P. Bieringem a J. Pinborgem, advokater,
- za rakouskou vládu G. Eberhardem, jako zmocněncem,

* Jednací jazyk: dánština.

– za Evropskou komisi A. Saukou, D. Triantafyllouem a U. Nielsenem, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 17. května 2018,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu ustanovení několika nařízení, která byla v platnosti v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení, tedy čl. 6 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Úř. věst. 2003, L 270, s. 1; Zvl. vyd. 03/40, s. 269), čl. 66 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 796/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro podmíněnost, odlišení a integrovaný administrativní a kontrolní systém podle nařízení č. 1782/2003 (Úř. věst. 2004, L 141, s. 18; Zvl. vyd. 03/44, s. 243), čl. 23 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 73/2009 ze dne 19. ledna 2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor pro zemědělce v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, kterým se mění nařízení (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006 a (ES) č. 378/2007 a o zrušení nařízení (ES) č. 1782/2003 (Úř. věst. 2009, L 30, s. 16), jakož i čl. 70 odst. 4 a odst. 8 písm. a) nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 ze dne 30. listopadu 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o podmíněnost, modulaci a integrovaný administrativní a kontrolní systém v rámci režimů přímých podpor pro zemědělce stanovených v tomto nařízení, jakož i prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podmíněnost v rámci režimu podpory pro odvětví vína (Úř. věst. 2009, L 316, s. 65).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Gertem Teglgardem a společností Fløjstrupgård I/S s Fødevareministeriets Klagecenter (centrum stížností ministerstva potravinářství, Dánsko) ve věci určení roku, během něhož lze snížit přímé platby zemědělcům z důvodu nedodržení povinných požadavků na hospodaření nebo požadavků týkajících se dobrého zemědělského a environmentálního stavu vzhledem k podmíněnosti zemědělských podpor.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Bod 2 odůvodnění nařízení č. 1782/2003 uvádí:

„Je třeba spojit plnou výši platby přímé podpory s dodržováním pravidel, která se týkají zemědělské půdy, zemědělské produkce a činnosti. Uvedená pravidla se musí týkat začlenění základních norem z oblasti životního prostředí, bezpečnosti potravin, zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat a dobrého zemědělského a ekologického stavu do společných organizací trhů. Pokud nebudou tyto základní normy dodržovány, měly by členské státy přímou podporu částečně nebo úplně pozastavit na základě kritérií, která jsou přiměřená, objektivní a odstupňovaná. Je třeba, aby uvedené pozastavení nemělo dopad na sankce stanovené v současnosti nebo později podle jakýchkoli jiných ustanovení právních předpisů Společenství nebo vnitrostátních právních předpisů.“

- 4 Článek 6 tohoto nařízení, nadepsaný „Snížení plateb nebo vyloučení z plateb“, v odstavci 1 stanovil:

„Pokud nejsou požadavky podle předpisů v oblasti řízení nebo dobrý zemědělský a ekologický stav dodržovány z důvodu jednání nebo opomenutí přičitatelného dotyčnému zemědělci, je celková výše přímých plateb, které mají být poskytnuty v kalendářním roce, v němž je nedodržení zjištěno, snížena nebo zrušena po použití článků 10 a 11 v souladu s prováděcími pravidly stanovenými v článku 7.“

- 5 Článek 7 nařízení č. 1782/2003, nadepsaný „Pravidla týkající se snížení a vyloučení“, v odstavci 1 stanoví:

„Prováděcí pravidla týkající se snížení a vyloučení podle článku 6 se stanoví postupem podle čl. 144 odst. 2. [...]“

- 6 Body 55 až 57 odůvodnění nařízení č. 796/2004 znějí:

„(55) V zájmu účinné ochrany finančních zájmů Společenství by se měla přijmout vhodná opatření k zamezení nesrovnalostem a podvodům. Měla by se přijmout samostatná ustanovení o nesrovnalostech týkajících se kritérií způsobilosti pro podporu pro jednotlivé dotyčné režimy podpor.“

(56) Systém snížení a vyloučení upravený v nařízení [č. 1782/2003], pokud jde o povinnosti spojené s podmíněností, však sleduje jiný cíl, a to motivovat zemědělce k dodržování již existujících právních předpisů v různých oblastech podmíněnosti.

(57) Snížení a vyloučení by se měla stanovit s ohledem na zásadu proporcionality a v případě kritérií způsobilosti pro podporu s ohledem na zvláštní problémy spojené s případy vyšší moci a s mimořádnými a přírodními okolnostmi. V případě povinností spojených s podmíněností se mohou snížení a vyloučení uplatnit jedině tehdy, pokud zemědělec jednal z nedbalosti nebo úmyslně. Snížení a vyloučení by se měla odstupňovat podle závažnosti zjištěné nesrovnalosti a měla by zahrnovat i úplné vyloučení z jednoho nebo několika režimů podpory na stanovenou dobu. Pokud jde o kritéria způsobilosti pro podporu, měla by snížení a vyloučení zohledňovat zvláštnosti jednotlivých režimů podpory.“

- 7 Hlava IV v části II nařízení č. 796/2004, nadepsané „Základ pro výpočet podpory, snížení a vyloučení“, obsahuje kapitulu I, nadepsanou „Zjištění týkající se kritérií způsobilosti“, a kapitulu II, nadepsanou „Zjištění týkající se podmíněnosti“, která obsahuje zejména články 65 a 66.

- 8 Článek 65 odst. 4 uvedeného nařízení zní následovně:

„Za ‚zjištěná‘ se považují taková porušení, která vyplynou na základě jakékoli kontroly provedené v souladu s tímto nařízením nebo na která byl jakýmkoli jiným způsobem upozorněn příslušný kontrolní orgán.“

- 9 Článek 66 odst. 1 první pododstavec nařízení č. 796/2004 stanoví:

„Aniž je dotčen článek 71, pokud ke zjištěnému porušení došlo z nedbalosti zemědělce, použije se snížení na celkovou částku přímých plateb, jak jsou definovány v čl. 2 písm. d) nařízení [č. 1782/2003], které byly nebo mají být poskytnuty dotyčnému zemědělci na základě žádosti o podporu, kterou podal nebo podá v průběhu kalendářního roku zjištění. Toto snížení zpravidla činí 3 % celkové částky.“

- 10 Článek 1 bod 1 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 146/2008 ze dne 14. února 2008, kterým se mění nařízení č. 1782/2003 a nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) (Úř. věst. 2008, L 46, s. 1), pozměňuje stávající čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 následujícím způsobem:

„Pokud nejsou požadavky podle předpisů v oblasti řízení nebo dobrý zemědělský a ekologický stav v kterémkoli okamžiku daného kalendářního roku (dále jen ‚příslušný kalendářní rok‘) dodržovány a toto nedodržování požadavků je důsledkem určitého jednání nebo opomenutí, které může být zemědělci, jenž v příslušném kalendářním roce podal žádost o podporu, přímo přičítáno, pak se celková výše přímých plateb, jež mají být po použití článků 10 a 11 tomuto zemědělci poskytnuty, sníží nebo zruší v souladu s prováděcími pravidly stanovenými v článku 7.

První pododstavec se použije také v případech, kdy nedodržení požadavků je důsledkem určitého jednání nebo opomenutí, jež může být přímo přičítáno osobě, na kterou je zemědělská půda převáděna nebo od které je zemědělská půda převáděna.

Pro účely použití prvního a druhého pododstavce v roce 2008 odpovídá kalendářní rok době od 1. dubna do 31. prosince 2008.

[...]“

- 11 Článek 3 druhý pododstavec písm. a) nařízení č. 146/2008 stanoví:

„[Článek] 1 odst. 1 písm. a) se použije ode dne 1. dubna 2008.“

- 12 Nařízení č. 1782/2003 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením č. 73/2009, jehož čl. 23 odst. 1 první pododstavec stanoví:

„Pokud nejsou povinné požadavky na hospodaření nebo požadavky týkající se dobrého zemědělského a environmentálního stavu kdykoli v průběhu daného kalendářního roku (dále jen ‚daný kalendářní rok‘) dodrženy a důvodem je jednání nebo opomenutí přičitatelné zemědělci, který předložil žádost o podporu v daném kalendářním roce, je po použití článků 7, 10 a 11 celková výše přímých plateb, které byly nebo mají být dotyčnému zemědělci poskytnuty, snížena nebo vyloučena v souladu s prováděcími pravidly stanovenými v článku 24.“

- 13 Článek 24 nařízení č. 73/2009, nadepsaný „Prováděcí pravidla týkající se snížení a vyloučení v případě nedodržení pravidel podmíněnosti“, v odstavci 1 stanoví:

„Prováděcí pravidla týkající se snížení a vyloučení podle článku 23 se stanoví postupem podle čl. 141 odst. 2. [...]“

- 14 Článek 146 odst. 1 první pododstavec nařízení č. 73/2009 stanoví:

„Nařízení [č. 1782/2003] se zrušuje.“

- 15 Článek 149 nařízení č. 73/2009 stanoví:

„Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. ledna 2009.

[...]“

- 16 Nařízení č. 796/2004 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením č. 1122/2009.

- 17 Hlava IV v části II nařízení č. 1122/2009, nadepsaná „Základ pro výpočet podpory, snížení a vyloučení“, obsahuje kapitolu II, nadepsanou „Zjištění týkající se kritérií způsobilosti“, a kapitolu III, nadepsanou „Zjištění týkající se podmíněnosti“, jejíž součástí je čl. 70 odst. 4 a 8, jenž stanoví:

„4. Za ‚zjištěná‘ se považují taková porušení, která vyplnou na základě jakékoli kontroly provedené v souladu s tímto nařízením nebo na která byl jakýmkoli jiným způsobem upozorněn příslušný kontrolní orgán, případně platební agentura.

[...]

8. Pro uplatnění snížení se procentní podíl snížení použije na celkovou částku:

- a) všech přímých plateb, které byly nebo mají být poskytnuty dotyčnému zemědělci na základě žádostí o podporu, které podal nebo podá v průběhu kalendářního roku zjištění [...]

[...]“

Dánské právo

- 18 Ustanovení § 3 bekendtgørelse nr. 1697 om krydsoverensstemmelse (vyhláška č. 1697 o podmíněnosti) ze dne 15. prosince 2010 (dále jen „vyhláška č. 1697“), stanoví:

„1. „Zemědělci, kteří dostávají podpory, musí zajistit, aby byly dodrženy požadavky stanovené v příloze 1 této vyhlášky při hospodaření po celý kalendářní rok.

[...]“

- 19 Podle § 4 vyhlášky č. 1697:

„1. Orgán dozoru uvedený v § 3 odst. 2 oznámí veškeré případy nedodržení požadavků uvedených v příloze 1 této vyhlášky FødevareErhverv [Agentura pro potravinářský průmysl] [...]

2. Nedodržení požadavků stanovených v příloze 1 této vyhlášky může vést k procentnímu snížení v kalendářním roce, ve kterém byla doručena žádost o podporu nebo žádost o platbu a ve kterém bylo zjištěno porušení. Agentura pro potravinářský průmysl rozhodne o rozsahu snížení v souladu s příslušnými předpisy Společenství.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 20 Policejní vyšetřování ukázalo, že řada dánských zemědělců nakoupila v letech 2006–2009 chemická hnojiva u jednoho dovozce, aniž tento dovozce tyto prodeje vykázal v rejstříku dodavatelů a dusík obsažený v těchto hnojivech byl zaregistrován v evidenci hnojení vedené zemědělci.
- 21 Na základě dokumentů zajištěných u tohoto dovozce provedla Plantedirektoratet (agentura pro kontroly rostlin, Dánsko) správní kontrolu evidencí hnojení vedených zemědělci a dne 4. ledna 2011 zaslala 125 z nich žádosti o informace s odůvodněním, že údajně překročili kvóty dusíku, které jsou povoleny v rámci vnitrostátních předpisů o hnojení a nedodrželi pravidla podmíněnosti pro přímé platby.
- 22 Výsledky kontrol byly předány NaturErhvervstyrelsen (agentura pro zemědělství a rybolov, Dánsko, dále jen „platební agentura“), která proti těmto zemědělcům zahájila řízení z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti.

- 23 Po přijetí rozhodnutí o snížení podpor vyplacených dotyčným zemědělcům v rámci jednoho nebo více let, během nichž nebyla pravidla podmíněnosti dodržena, se platební agentura dne 26. listopadu 2012 písemně obrátila na Evropskou komisi, aby zjistila, zda snížení podpor musí být vypočítáno za kalendářní rok, během něhož došlo k nedodržení pravidel podmíněnosti, nebo za kalendářní rok, během něhož bylo toto nedodržení zjištěno.
- 24 Podle platební agentury totiž Komise ve výroční zprávě Účetního dvora o plnění rozpočtu za rozpočtový rok 2011, spolu s odpověďmi orgánů (Úř. věst. 2012, C 344, s. 1), měla údajně za to, že snížení plateb zemědělcům z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti se musí uplatnit na platby vyplacené v kalendářním roce, kdy došlo ke zjištění tohoto nedodržení.
- 25 V odpovědi ze dne 7. února 2013 Komise v podstatě potvrdila, že rok, v jehož průběhu se příslušný kontrolní orgán o nesouladu dozvěděl, musí být považován za rok zjištění nedodržení pravidel podmíněnosti, na nějž musí být uplatněna z toho vyplývající sankce.
- 26 Na základě vyhlášky č. 1697 platební agentura následně snížila přímé platby žalobců v původním řízení přijaté za rok, v jehož průběhu bylo nedodržení pravidel podmíněnosti zjištěno Agenturou pro kontroly rostlin, a to rok 2011.
- 27 Stížnosti podané těmito žalobci centru stížností ministerstva potravinářství byly zamítnuty.
- 28 Titíž žalobci poté podali odvolání k Østre Landsret (odvolací soud pro východní oblast) s tím, že uplatňovali neplatnost těchto zamítavých rozhodnutí.
- 29 Gert Teglgaard vychází ze znění čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003, na jehož základě má za to, že rokem snížení přímých plateb je rok nedodržení pravidel podmíněnosti. Nařízení č. 796/2004 údajně pouze upřesňuje, že nedodržení pravidel podmíněnosti nemůže být postiženo před tím, než je zjištěno, a nemůže podle jeho názoru změnit nařízení č. 1782/2003. Uvádí, že v souladu s obecnými právními zásadami musí být sankce za nedodržení pravidel stanovena s ohledem na okolnosti existující v době rozhodné z hlediska skutkového stavu. Tvrdí, že nařízení č. 73/2009 nemůže sloužit jako základ návrhu na snížení podpor vyplývajících ze skutečností, k nimž došlo před jeho vstupem v platnost. Kromě toho uvádí, že údajné nedodržení pravidel podmíněnosti by ve vztahu k němu mělo nepředvídatelné důsledky v tom, že sankce by mohla být zvýšena o částku 1 908 483,08 dánských korun (DKK) (přibližně 256 157 eur) z důvodu zvýšení ploch, na které lze poskytnout přímé platby, mezi rokem, kdy došlo k tomuto nedodržení pravidel, a rokem, kdy bylo toto nedodržení zjištěno.
- 30 Společnost Fløjstrupgård tvrdí, že článek 23 nařízení č. 73/2009 jasně neuvádí, zda se snížení přímých plateb musí vztahovat na platby přijaté za rok, během něhož došlo k nedodržení pravidel podmíněnosti, nebo na platby přijaté za rok, kdy bylo toto nedodržení zjištěno. Poukazuje na to, že v jejím případě je snížení přímých plateb vyšší, jestliže se týká roku, kdy bylo uvedené nedodržení zjištěno, z důvodu zvýšení ploch, na které lze tyto platby poskytnout, mezi rokem, kdy došlo k tomuto nedodržení pravidel, a rokem, kdy bylo zjištěno. Takový stav je podle jejího názoru v rozporu se zásadami právní jistoty a ochrany legitimního očekávání a z hlediska smluvního práva představuje nepředvídatelný důsledek.
- 31 Podle Centra stížností ministerstva potravinářství sledují unijní nařízení týkající se režimu jednotné platby specifický cíl, a to motivovat zemědělce k dodržování již existujících právních předpisů v jednotlivých oblastech podmíněnosti, přičemž ustanovení týkající se tohoto režimu musí být vykládána ve světle tohoto cíle. V důsledku toho tvrdí, že platební agentura měla správně za to, že musí uplatnit snížení přímých plateb, které žalobci v původním řízení přijali za rok, v jehož průběhu bylo nedodržení pravidel podmíněnosti zjištěno.

- 32 Předkládající soud uvádí, že Soudní dvůr dosud nerozhodoval o otázce, na jaký rok je třeba uplatnit snížení přímých plateb v důsledku nedodržení pravidel podmíněnosti v případě, že se kalendářní rok, v jehož průběhu došlo k tomuto nedodržení pravidel, neshoduje s kalendářním rokem, v jehož průběhu bylo nedodržení zjištěno. Rovněž uvádí, že znění čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 se v různých jazykových verzích liší.
- 33 Za těchto okolností se Østre Landsret (odvolací soud pro východní oblast, Dánsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) V případě, že zemědělec v určitém kalendářním roce nedodrží povinné požadavky na hospodaření nebo požadavky týkající se dobrého zemědělského a environmentálního stavu, a v důsledku toho je třeba tomuto zemědělci snížit přímé platby v souladu s ustanoveními čl. 6 odst. 1 nařízení [...] č. 1782/2003 ve spojení s čl. 66 odst. 1 nařízení [...] č. 796/2004, musí být snížení podpor vypočítáno na základě přímých plateb uskutečněných ve prospěch zemědělce:
- a) za kalendářní rok, v němž došlo k nedodržení pravidel, nebo
- b) za (pozdější) kalendářní rok, kdy bylo toto nedodržení zjištěno?
- 2) Je výsledek totožný i s ohledem na pozdější ustanovení čl. 23 odst. 1 nařízení [...] č. 73/2009 ve spojení s čl. 70 odst. 4 a odst. 8 písm. a) nařízení [...] č. 1122/2009?
- 3) V případě, že zemědělec nedodrží povinné požadavky na hospodaření nebo požadavky týkající se dobrého zemědělského a environmentálního stavu v letech 2007 a 2008, ale nedodržení je zjištěno až v roce 2011, jsou ustanovení použitelnými pro výpočet snížení podpor ustanovení nařízení č. 1782/2003 [...] ve spojení s nařízením č. 796/2004 [...], nebo spíše ustanovení nařízení č. 73/2009 [...] ve spojení s nařízením č. 1122/2009 [...]?”

K předběžným otázkám

K první a druhé otázce

- 34 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, kterými je třeba se zabývat společně, je, zda čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003, čl. 6 odst. 1 tohoto nařízení, ve znění nařízení č. 146/2008 a čl. 66 odst. 1 nařízení č. 796/2004, jakož i dále čl. 23 odst. 1 nařízení č. 73/2009 a čl. 70 odst. 4 a odst. 8 písm. a) nařízení č. 1122/2009 musí být vykládány v tom smyslu, že snížení přímých plateb z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti by měla být vypočítána na základě plateb, které byly nebo mají být poskytnuty v kalendářním roce, kdy došlo k tomuto nedodržení nebo na základě plateb, které byly poskytnuty v roce, v jehož průběhu bylo nedodržení zjištěno.
- 35 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že při výkladu ustanovení unijního práva je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudky ze dne 6. listopadu 2014, Feakins, C-335/13, EU:C:2014:2343, bod 35, a ze dne 12. listopadu 2015, Jakutis a Kretingalės kooperatinė ŽŪB, C-103/14, EU:C:2015:752, bod 93).
- 36 Ačkoli se ve francouzské verzi čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 uvádí, že „celková výše přímých plateb, které mají být poskytnuty v kalendářním roce, v němž je nedodržení zjištěno, je snížena nebo zrušena“, téměř ve všech ostatních jazykových verzích dostupných ke dni přijetí tohoto nařízení tentýž článek v podstatě stanoví, že celková výše přímých plateb, jež mají být poskytnuty v kalendářním roce, v němž dojde k nedodržení, je snížena nebo zrušena.

- 37 V tomto ohledu je třeba uvést, že formulace použité v jedné z jazykových verzí ustanovení unijního práva nemůže sloužit jako jediný základ pro výklad tohoto ustanovení ani jí nemůže být v tomto ohledu přiznána přednostní povaha vzhledem k jiným jazykovým verzím (rozsudek ze dne 17. března 2016, *Kødbranchens Fællesråd*, C-112/15, EU:C:2016:185, bod 36).
- 38 Ustanovení unijního práva musí být vykládána a používána jednotně na základě znění vypracovaných ve všech jazycích Unie a v případě rozdílů mezi různými jazykovými verzemi unijního práva musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí (rozsudky ze dne 5. května 2011, *Kurt a Thomas Etling a další*, C-230/09 a C-231/09, EU:C:2011:271, bod 60, a ze dne 17. března 2016, *Kødbranchens Fællesråd*, C-112/15, EU:C:2016:185, bod 36).
- 39 Z toho vyplývá, že s ohledem na rozdíly zjištěné v bodě 36 tohoto rozsudku mezi jednotlivými jazykovými verzemi čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 je třeba toto ustanovení vykládat zejména podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí.
- 40 Celková systematika a účel nařízení č. 1782/2003, pokud jde o soulad s pravidly podmíněnosti, vyplývají z bodu 2 odůvodnění tohoto nařízení, který spojuje plnou výši platby přímé podpory s dodržováním pravidel, která se týkají zemědělské půdy, zemědělské produkce a činnosti, a usilují o začlenění základních norem z oblasti životního prostředí, bezpečnosti potravin, zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat a dobrého zemědělského a ekologického stavu do společných organizací trhů. V případě nedodržování těchto norem členské státy tyto podpory úplně nebo částečně pozastaví podle kritérií, která jsou přiměřená, objektivní a odstupňovaná.
- 41 Článek 6 odst. 1 uvedeného nařízení upřesňuje, že snížení nebo zrušení takových podpor v případě nedodržení pravidel podmíněnosti je důsledkem jednání nebo opomenutí, jež lze přímo přičíst dotčenému zemědělci.
- 42 Nařízení č. 1782/2003 tak zemědělcům ukládá povinnost dodržovat v každém roce činnosti povinné požadavky na hospodaření a požadavky týkající se dobrého zemědělského a environmentálního stavu, které tvoří pravidla podmíněnosti.
- 43 Dodržování těchto pravidel má přitom smysl pouze tehdy, pokud sankce za jejich nedodržení, ať k němu dojde z nedbalosti nebo úmyslně, vede ke snížení nebo zrušení přímých plateb, které byly nebo mají být poskytnuty za kalendářní rok tohoto nedodržení. Pouze takový vztah je totiž způsobilý zachovat vazbu mezi jednáním zemědělce vedoucím ke vzniku sankce a touto sankcí.
- 44 Je pravda, že článek 66 nařízení č. 796/2004 ve všech jazykových verzích dostupných ke dni přijetí tohoto nařízení stanoví, že se snížení použije na částku přímých plateb, které byly nebo mají být poskytnuty dotčenému zemědělci na základě žádosti o podporu, které podal nebo podá v průběhu kalendářního roku, kdy bylo zjištěno nedodržení pravidel podmíněnosti.
- 45 Ze znění tohoto článku 66 však nelze vyvodit, jak tvrdí Komise, že snížení by mělo být vypočteno z částky přímých plateb, které byly nebo mají být přijaty za kalendářní rok uvedeného zjištění. V tomto ohledu je třeba připomenout, že prováděcí nařízení přijaté na základě zmocňovacího ustanovení v základním nařízení, se nesmí odchýlit od ustanovení posledně uvedeného nařízení, z něhož vychází (rozsudek ze dne 2. března 1999, *Španělsko v. Komise*, C-179/97, EU:C:1999:109, bod 20). Znění uvedené v čl. 66 odst. 1 tak nelze vykládat v tom smyslu, že by zpochybňovalo vazbu mezi jednáním zemědělce vedoucím ke vzniku sankce a touto sankcí, odchýlením se od základního pravidla stanoveného v čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003, podle něhož nedodržení pravidel podmíněnosti vede ke snížení nebo zrušení přímých plateb, které byly nebo mají být poskytnuty v kalendářním roce, v jehož průběhu k tomuto nedodržení došlo.

- 46 Nařízení č. 796/2004, vykládané ve světle nařízení č. 1782/2003, totiž v článku 66 stanoví prováděcí pravidla týkající se snížení přímých plateb z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti, jak se uvádí v čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1782/2003. Uvedený článek 66 se ve skutečnosti týká prováděcích pravidel pro uplatnění snížení na přímé platby z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti a nikoli pravidel pro výpočet takového snížení. Uplatněním snížení na částky přímých plateb, které byly nebo mají být přijaty zemědělcem za kalendářní rok zjištění tohoto nedodržení, článek 66 nařízení č. 796/2004 zaručuje, že k navrácení částky odpovídající tomuto snížení skutečně dojde prostřednictvím odpočtu z plateb splatných zemědělci. Tento článek tímto může zajistit jak účinnost snížení provedených z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti, tak řádné využívání plateb uskutečněných z unijních zemědělských fondů.
- 47 Kromě toho je takový výklad potvrzen zásadami rovného zacházení, proporcionality a právní jistoty.
- 48 Nejprve je třeba uvést, že základ pro výpočet snížení je stejný jako v případě, že se nedodržení pravidel podmíněnosti zjistí ve stejném roce, kdy k němu došlo, tak v případě, že toto nedodržení bylo zjištěno do jednoho roku po jeho vzniku. V obou těchto případech totiž tento základ pro výpočet tvoří přímé platby za rok, kdy k nedodržení pravidel podmíněnosti došlo. Toto řešení tak umožňuje vyloučit riziko, že by výše plateb, na něž se uplatní snížení, byla mnohem vyšší než v roce, kdy došlo k nedodržení pravidel podmíněnosti, nebo že by uplatněné snížení naopak bylo podstatně nižší v případě snížení částky přímých plateb mezi rokem, kdy k tomuto nedodržení pravidel došlo, a rokem, kdy bylo zjištěno. Dokáže tedy zaručit rovné zacházení se zemědělci.
- 49 Dále je třeba připomenout, že zásada proporcionality vyžaduje, aby akty unijních orgánů byly způsobilé k dosažení legitimních cílů sledovaných dotčenou právní úpravou a nepřekračovaly meze toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů, přičemž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření a způsobené nevýhody nesmějí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům (rozsudek ze dne 14. června 2017, TofuTown.com, C-422/16, EU:C:2017:458, bod 45).
- 50 Přitom je třeba poznamenat, že Komise ve svém písemném vyjádření sama uznala, že za okolností popsaných generální advokátkou v bodě 96 jejího stanoviska nemůže zohlednění roku zjištění nedodržení pravidel podmíněnosti zajistit při výpočtu snížení nebo zrušení přímých plateb vazbu mezi jednáním zemědělce vedoucím ke vzniku takového snížení nebo zrušení a tímto snížením nebo zrušením.
- 51 Naproti tomu dodržování zásady proporcionality je zajištěno vždy, když se snížení nebo zrušení přímých plateb počítá z částky přímých plateb, které byly nebo mají být poskytnuty za kalendářní rok, kdy došlo k nedodržení pravidel podmíněnosti, jelikož tato vazba zůstává zachována. Takto vypočtené snížení nebo zrušení je způsobilé zaručit dosažení cíle stanoveného v čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003, jímž je postihovat případy nedodržení pravidel podmíněnosti, a nejde nad rámec toho, co je pro dosažení tohoto cíle nezbytné.
- 52 Zásada právní jistoty totiž vyžaduje, aby unijní právní úprava umožnila dotčeným osobám se přesně seznámit s rozsahem povinností, které jim ukládá, a aby tyto osoby mohly jednoznačně znát svá práva a povinnosti a postupovat podle toho (rozsudky ze dne 9. března 2017, Doux, C-141/15, EU:C:2017:188, bod 22, a ze dne 20. prosince 2017, Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse, C-516/16, EU:C:2017:1011, bod 98).
- 53 Jak zdůrazňují žalobci v původním řízení, zohlednění roku zjištění nedodržení pravidel podmíněnosti při výpočtu snížení přímých plateb je takové povahy, že pro dotčeného zemědělce ztěžuje předvídatelnost finančních důsledků, které bude muset nést, neboť věcné okolnosti jako například počet obhospodařovaných hektarů, na jejichž základě jsou tyto platby poskytovány, se mohou rok od roku výrazně lišit, a okamžik, kdy dojde ke kontrole dodržování pravidel podmíněnosti, je náhodný. Takové riziko však neexistuje, když se snížení nebo zrušení přímých plateb počítá z částek přímých

plateb, které byly nebo mají být poskytnuty za kalendářní rok, kdy došlo k nedodržení pravidel podmíněnosti, neboť případná změna těchto věcných okolností, které nastaly poté, co došlo k tomuto nedodržení, nebude mít dopad na finanční důsledky, které zemědělec bude muset nést.

- 54 V důsledku toho v souladu s čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 musí být snížení přímých plateb z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti vypočteno na základě plateb, které byly nebo mají být poskytnuty za kalendářní rok, v němž k tomuto nedodržení došlo. V souladu s čl. 66 odst. 1 nařízení č. 796/2004 se takto vypočítaná snížení započtou do plateb, které mu byly nebo mají být poskytnuty za rok, v němž je uvedené nedodržení zjištěno.
- 55 Článek 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003, ve znění nařízení č. 146/2008, musí být vykládán ve stejném smyslu. Tento čl. 6 odst. 1 v pozměněném znění, jenž je ve všech jazykových verzích totožný, již neodkazuje na rok zjištění nedodržení pravidel podmíněnosti. Naopak odkazem na „daný kalendářní rok“ nebo „příslušný kalendářní rok“ jak u vzniku nedodržení pravidel podmíněnosti, tak u žádosti o podporu, kterou podal zemědělec, jemuž může být jednání nebo opomenutí přímo přičítáno, uvedený čl. 6 odst. 1 v pozměněném znění pro účely určení snížení nebo zrušení přímých plateb obzvláště zdůrazňuje rok, kdy k tomuto nedodržení došlo. Nepřímý odkaz na nařízení č. 796/2004 částí věty „celková výše přímých plateb, jež mají být [...] tomuto zemědělcovi poskytnuty [se] sníží nebo zruší v souladu s prováděcími pravidly stanovenými v článku 7“, však pouze odkazuje na prováděcí pravidla pro uplatnění snížení nebo zrušení na částky přímých plateb, které byly nebo mají být přijaty za rok zjištění uvedeného nedodržení, jak bylo konstatováno v bodě 46 tohoto rozsudku.
- 56 Tato zjištění platí rovněž pro výklad čl. 23 odst. 1 nařízení č. 73/2009, který v podstatě přebírá znění čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003, ve znění nařízení č. 146/2008.
- 57 Pokud se jedná o čl. 70 odst. 4 a odst. 8 písm. a) nařízení č. 1122/2009, je třeba podotknout, že pouze odst. 8 písm. a) tohoto článku je přímo relevantní, neboť uvádí, že „[p]ro uplatnění snížení se procentní podíl snížení použije na celkovou částku [...] všech přímých plateb, které byly nebo mají být poskytnuty dotyčnému zemědělcovi na základě žádosti o podporu, které podal nebo podá v průběhu kalendářního roku zjištění“.
- 58 Dále se závěry v bodě 46 tohoto rozsudku v rámci výkladu čl. 66 odst. 1 nařízení č. 796/2004 rovněž použijí na čl. 70 odst. 8 písm. a) nařízení č. 1122/2009, který se týká prováděcích pravidel pro uplatnění snížení na přímé platby z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti, a nikoli pravidel pro výpočet takového snížení.
- 59 Vzhledem ke všem předchozím úvahám je třeba na první a druhou otázku odpovědět takto:
- Článek 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003, čl. 6 odst. 1 tohoto nařízení, ve znění nařízení č. 146/2008, a čl. 23 odst. 1 nařízení č. 73/2009 je třeba vykládat v tom smyslu, že snížení přímých plateb z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti musí být vypočítána na základě plateb, které byly nebo mají být poskytnuty za kalendářní rok, ve kterém k tomuto nedodržení došlo.
  - Článek 66 odst. 1 nařízení č. 796/2004 a čl. 70 odst. 8 písm. a) nařízení č. 1122/2009 je třeba vykládat v tom smyslu, že takto vypočítaná snížení přímých plateb se odečtou od plateb, které byly nebo mají být přijaty za kalendářní rok, v jehož průběhu bylo nedodržení pravidel podmíněnosti zjištěno.

Ke třetí otázce

- 60 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, jaká unijní právní úprava je použitelná pro výpočet snížení přímých plateb, pokud zemědělec nedodržel pravidla podmíněnosti v letech 2007–2008, ale toto nedodržení bylo zjištěno až v průběhu roku 2011.

- 61 Je třeba připomenout, že zásada právní jistoty vyžaduje, aby každá skutková situace byla obvykle posuzována, pokud není výslovně stanoveno jinak, ve světle právních norem účinných v době, kdy k této situaci došlo (rozsudek ze dne 14. února 2012, Toshiba Corporation a další, C-17/10, EU:C:2012:72, bod 50 a citovaná judikatura). Přitom ani znění, ani účel, ani systematika čl. 23 odst. 1 nařízení č. 73/2009 neobsahují žádné jasné indicie ve prospěch použití tohoto ustanovení se zpětnou účinností.
- 62 Co se týče snížení přímých plateb z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti, k určení snížení, která je třeba uplatnit, musí sloužit unijní právní úprava, která byla použitelná ke dni, kdy došlo k dotčeným případům nedodržení.
- 63 Dále z výkladu článku 146 ve spojení s článkem 149 nařízení č. 73/2009 vyplývá, že nařízení č. 1782/2003 bylo zrušeno s účinností ode dne 1. ledna 2009. Kromě toho z čl. 3 druhého pododstavce písm. a) nařízení č. 146/2008 vyplývá, že změna čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 stanovená v článku 1 nařízení č. 146/2008 se použila ode dne 1. dubna 2008. Článek 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 tak byl použitelný v roce 2007 a až do dne 31. března 2008, přičemž čl. 6 odst. 1 tohoto nařízení, ve znění nařízení č. 146/2008, byl použitelný od 1. dubna do 31. prosince 2008.
- 64 V tomto ohledu čl. 2 písm. e) nařízení č. 1782/2003 definuje platby za daný kalendářní rok nebo platby během referenčního období jako platby, které byly poskytnuty nebo mají být poskytnuty za dotýčný rok/dotýčná léta, včetně všech plateb, které mají být poskytnuty za jiná období začínající v daném kalendářním roce/daných kalendářních letech.
- 65 V důsledku toho byl čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 použitelný na přímé platby poskytnuté za rok 2007 a za první tři měsíce roku 2008, jakož i na platby, které mají být poskytnuty za období začínající v roce 2007 nebo během těchto prvních tří měsíců roku 2008, a čl. 6 odst. 1 tohoto nařízení, ve znění nařízení č. 146/2008, byl použitelný na přímé platby poskytnuté v období od dubna do prosince 2008, a na platby, které mají být poskytnuty za období začínající během těchto devíti měsíců.
- 66 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na třetí otázku odpovědět, že unijní právní úpravou použitelnou pro výpočet snížení přímých plateb v případě, že zemědělec nedodržel pravidla podmíněnosti v letech 2007–2008, ale toto nedodržení bylo zjištěno až v průběhu roku 2011, je čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 za rok 2007 a za první tři měsíce roku 2008 a čl. 6 odst. 1 tohoto nařízení, ve znění nařízení č. 146/2008, za období od měsíce dubna do měsíce prosince 2008.

K nákladům řízení

- 67 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 6 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003, ve znění nařízení Rady (ES) č. 146/2008 ze dne 14. února 2008 a čl. 23 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 73/2009 ze dne 19. ledna 2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor pro zemědělce v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, kterým se mění nařízení (ES)

č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006 a (ES) č. 378/2007 a o zrušení nařízení č. 1782/2003 je třeba vykládat v tom smyslu, že snížení přímých plateb z důvodu nedodržení pravidel podmíněnosti musí být vypočítána na základě plateb, které byly nebo mají být poskytnuty za kalendářní rok, ve kterém k tomuto nedodržení došlo.

Článek 66 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 796/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro podmíněnost, odlišení a integrovaný administrativní a kontrolní systém podle nařízení č. 1782/2003 a čl. 70 odst. 8 písm. a) nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 ze dne 30. listopadu 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 73/2009, pokud jde o podmíněnost, modulaci a integrovaný administrativní a kontrolní systém v rámci režimů přímých podpor pro zemědělce stanovených v tomto nařízení, jakož i prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podmíněnost v rámci režimu podpory pro odvětví vína, je třeba vykládat v tom smyslu, že takto vypočítaná snížení přímých plateb se odečtou od plateb, které byly nebo mají být přijaty za kalendářní rok, v jehož průběhu bylo nedodržení pravidel podmíněnosti zjištěno.

- 2) Unijní právní úpravou použitelnou pro výpočet snížení přímých plateb v případě, že zemědělec nedodržel pravidla podmíněnosti v letech 2007–2008, ale toto nedodržení bylo zjištěno až v průběhu roku 2011, je čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 za rok 2007 a za první tři měsíce roku 2008 a čl. 6 odst. 1 tohoto nařízení, ve znění nařízení č. 146/2008, za období od měsíce dubna do měsíce prosince 2008.

Podpisy.